

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра політології і державного управління
Кафедра соціології та соціальної роботи

**ПОЛІТИЧНІ
ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ
В УКРАЇНІ
в кінці XX – на початку XXI століть**

Колективна монографія

*За загальною редакцією
Юрія Остапця і Маріана Токаря*

Ужгород
ТОВ «РІК-У»
2025

УДК 323.22/.28(477)"19/20":316.42

П-50 Політичні інститути та процеси в Україні в кінці XX – на початку XXI століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; [авт. колект.: В. Бортніков, В. Бурдяк, М. Готра, В. Дудінський, І. Дудінська, М. Зан, Н. Кононенко, А. Круглашов, В. Лебедюк, Ю. Остапець, М. Палінчак, Н. Ротар, Н. Сабадаш, Д. Стебляк, І. Тодоров, М. Токар, Т. Федорчак, К. Червеняк, М. Шелемба]; Каф. політ. і держупр.; Каф. соціології та соц. роб.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2025. 488 с.

Пропоноване видання колективу авторів підсумовує дослідження актуальних питань політичних інститутів та процесів в Україні в контексті демократичної практики суспільно-політичних і публічно-управлінських відносин. Колективна монографія фокусує увагу на зміні соціально-політичного ландшафту в Україні в надскладних умовах криз, війни та геополітичної турбулентності. Це третє видання з трилогії про політичні інститути та процеси, ініційованої редакторами. Раніше побачили світ колективні монографії «Теоретико-методологічні підходи до вивчення суспільно-політичних інститутів та процесів» (Ужгород, 2022) й «Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці XXI століття» (Ужгород, 2023).

Видання стане в нагоді всім, хто цікавиться вивченням політичних інститутів та процесів, дослідженням питань розбудови і взаємовідносин держави й громадянського суспільства, публічно-управлінських відносин, державної політики і розвитку демократії в Україні та світі.

Рецензенти:

Василь КЛИМОНЧУК, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Василь БУСЛЕНКО, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та публічного управління Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Рекомендовано до друку:

на засіданні Вченої ради факультету суспільних наук
ДВНЗ "Ужгородський національний університет"
(протокол № 4 від 18 грудня 2024 р.);

на засіданні Вченої ради
ДВНЗ "Ужгородський національний університет"
(протокол № від лютого 2025 р.)

© Колектив авторів, 2025

© ТОВ «РІК-У», 2025

ISBN 978-617-8390-66-2

ЗМІСТ

Преамбула (<i>Юрій ОСТАПЕЦЬ, Маріан ТОКАР</i>)	5
Розділ 1. Еволюція партійної системи України: характеристика етапів та перспективи розвитку в поствоєнний період (<i>Юрій Остапець, Ірина Дудінська</i>).....	7
Розділ 2. Електоральна та позаелекторальна участь в Україні: чи мають значення інтерес до політики, соціальний клас чи релігійність? (<i>Віталій Лебедюк</i>)	61
Розділ 3. Особливості політико-партійної структуризації представницьких органів місцевого самоврядування у поліетнічних регіонах України (за результатами місцевих виборів 2020 року) (<i>Михайло Зан</i>)	83
Розділ 4. Цифрові трансформації політичного процесу в Україні: тенденції та перспективи (<i>Наталія Ротар</i>)	133
Розділ 5. Пастки спроможності українських урядів в розрізі нормативної легітимності (<i>Наталія Кононенко</i>).....	181
Розділ 6. Розвиток державної етнонаціональної політики в Незалежній Україні: динаміка, сучасний стан, перспективи удосконалення (<i>Кристина Червеньяк</i>).....	215
Розділ 7. Суб'єктність неурядових організацій етнонаціональних спільнот в інституціональному процесі сучасної України (<i>Маріан Токар, Маріанна Готра</i>)	253
Розділ 8. Державно-церковні відносини в Україні (<i>Микола Палінчак, Діана Стебляк</i>)	285
Розділ 9. Україна на шляху до Об'єднаної Європи (<i>Анатолій Круглашов</i>)	309

Розділ 10. Україна в євроатлантичній інтеграції: історія та перспективи (<i>Ігор Тодоров</i>)	329
Розділ 11. Особливості правового забезпечення міжнародної співпраці України з Європейським Союзом в умовах широкомасштабної війни проти російської федерації (<i>Віра Бурдяк, Тетяна Федорчак</i>)	349
Розділ 12. Політичні процеси на Волині (<i>Валерій Бортніков</i>)	379
Розділ 13. Електоральні процеси на Закарпатті (1991–2020) (<i>Юрій Остапець, Михайло Шелемба, Владіслав Дудінський</i>)	409
Розділ 14. Гуманітарна політика в територіальних громадах в умовах воєнного стану (<i>Наталія Сабадаш</i>)	459
Післямова (<i>Юрій ОСТАПЕЦЬ, Маріан ТОКАР</i>)	481
Про авторів	483